

Vraag nr. 114
van 12 maart 2004
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

EU-uitbreiding – Initiatieven Cultuur

Op 1 mei komen er tien nieuwe landen bij de Europese Unie (EU): acht uit Oost-Europa en twee uit het Middellandse-Zeegebied. Dit is niet alleen een politiek en economisch belangrijk feit, ook heeft het een grote impact op de inwoners van het "oude" en het "nieuwe" Europa.

Vlaanderen heeft met elk van de tien landen verdragen afgesloten, waardoor de beleidsverantwoordelijken al deze landen reeds beter leerden kennen, en er wederzijdse samenwerking ontstond.

De inwoners van het "oude" en het "nieuwe" Europa kennen mekaar echter nauwelijks : wederzijdse angst en onwennigheid zijn het gevolg. En dat terwijl we historisch heel wat banden hebben, en de culturele verschillen niet zo groot zijn. Eigenlijk zou de overheid een sensibiliseringscampagne moeten lanceren over de uitbreiding, zoals ze dat voor de euro deed. Maar sensibiliseren is niet voldoende, ook ontmoeten is belangrijk, daarvoor zijn er nu al te weinig stimuli.

Vlaanderen zou een voortrekkersrol kunnen spelen door ontmoetingen en uitwisselingsprojecten te stimuleren.

Cultuur is hierbij belangrijk als creatief en inspirerend ontmoetingsforum. Hierbij denk ik niet alleen aan het verenigingsleven, maar ook aan kunst en monumentenbeleid.

1. Welke stimuli heeft de minister reeds gegeven vanuit zijn bevoegdheid Cultuur om vorming en wederzijdse ontmoetingen tussen het verenigingsleven van Vlaanderen en de nieuwe Europese partners te bevorderen ?
2. Welke stimuli werden reeds gegeven in het kader van het kunst- en monumentenbeleid ?
3. Zijn er daartoe middelen ingeschreven in de begroting 2004 ?

Antwoord

Vooraf

Centraal- en Oost-Europa behoren tot de prioritaire gebieden waarmee samengewerkt wordt op het

gebied van cultuur. Dit wordt in de ministeriële beleidsbrieven steeds opnieuw benadrukt. Er zijn dan ook vele initiatieven en samenwerkingsverbanden met de EU-uitbreidingslanden. Er werden bilaterale samenwerkingsakkoorden afgesloten met :

- Polen (akkoord van 6.6.94),
- Hongarije (akkoord van 3.10.94),
- Estland (akkoord van 4.3.96),
- Letland (akkoord van 5.3.96),
- Litouwen (akkoord van 7.3.96),
- Slovenië (akkoord van 3.9.98),
- Tsjechië (akkoord van 12.2.02),
- Slovakije (akkoord van 30.05.02).

Van bij het denken over en het oprichten van het Vlaams-Nederlands Huis is de debat- en reflectiefunctie vanuit de Vlaamse en Nederlandse Cultuur met een expliciete blik op Europa het uitgangspunt geweest. In de tweede jaarhelft van 2004, onder Nederlands EU-voorzitterschap, worden hier de eerste aanzetten van concrete werking verwacht.

De administratie Cultuur engageert zich ook, evenals de andere administraties, bij het jureren van alle ingediende projecten voor de Centraal- en Oost-Europese samenwerking. Dit vergt een serieuze tijdsinvestering, ook al zijn er niet veel culturele projecten bij betrokken. De in aanmerking genomen culturele projecten worden door de betrokken afdeling nauw opgevolgd en geëvalueerd. Zo zal voor 2004 een cultureel project in Kroatië (nieuw kandidaat-land) plaatsvinden.

1. De *afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken* heeft niet op de uitbreiding gewacht om met deze landen prioritair initiatieven te nemen.

In de amateurkunstensector zijn er reeds jaren contacten tussen amateurkunstenverenigingen uit Vlaanderen en uit de rest van Europa.

- Vlaanderen speelt bijvoorbeeld een voortrekkersrol bij de jaarlijks georganiseerde Europeade. Dit jaar vindt de Europeade plaats in Riga, Letland en kan zij rekenen op een 5000-tal deelnemers. Zowel het Europeadecomité als enkele deelnemende groepen worden gesubsidieerd.

- Muziekmozaïek organiseert dit jaar het internationale jazzfestival met als gastland Polen.

Vanuit het sociaal-cultureel werk was er steeds aandacht voor internationale ontmoetingen. De laatste jaren waren er tal van ontmoetingen tussen groepen uit Vlaanderen en uit de Baltische staten.

2. *De afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten* behandelt Oost- en Centraal-Europa prioritair binnen de bestaande subsidiekanalen :

- punctuele tegemoetkomingen waarin bij toekenning, naast de artistieke kwaliteit van de artiest(en), bijzondere aandacht gaat naar deze landen ;
- internationale projecten en de internationale werkbeurzen, waarbij de bevoegde beoordelingscommissies binnen een autonoom adviesringskader daarmee rekening kunnen houden ;
- culturele akkoorden waarbij de afdeling opnieuw bijzondere aandacht besteedt aan aanvragen uit deze landen.

Een recent concreet voorbeeld is het literair-muzikaal project met Litouwen in het kader van de Vilnius Book Fair (avondlijke poëzievoorstelling met jazz, deelname van Vlaamse auteurs aan debatten omtrent toenadering van culturen, presentatie van twee in het Litouws vertaalde Vlaamse romans en vele formele en informele contacten.) Hiervoor werden de voorbije twee jaren al voorbereidende contacten gelegd.

Binnen de samenwerkingsakkoorden wordt gezorgd voor :

- ondersteuning van uitwisselingen van muzikanten uit onder andere Estland en Litouwen ;
- ondersteuning van tien jaar dansgezelschap in Slovenië ;
- afvaardigen van muziekgroepen naar Europese evenementen, onder andere Polen en Slowakije ;
- ondersteunen van een muziekfestival in Tsjechië en Hongarije.

Ook worden een groot aantal reissubsidies toegekend voor Vlaamse artiesten binnen het kader van de punctuele tegemoetkomingen naar deze regio's, onder andere de Baltische staten, Tsjechië, Slowakije, Polen, Hongarije, ...

Naar de toekomst toe wordt zeker de aandacht blijvend toegespitst op de ondersteuning van deze nieuwe EU-regio's in de vermelde subsidiekanalen.

Ten slotte hebben we nog het Vertalershuis en de nieuwe schrijversresidenties voor het ontvangen van buitenlandse schrijvers/vertalers van de bewuste landen, die zeker zullen worden aangeschreven.

De afdeling Beeldende Kunsten en Musea geeft de samenwerking met de EU-uitbreidingslanden ook al jaren bijzondere aandacht.

Sinds mijn aantreden kunnen vooral volgende initiatieven met de tien nieuwe EU-landen worden vermeld.

Litouwen

2002

- Ontvangst Timea Fabry 15-25/08
- Verblijf Birute Zokaiyte in Frans Masereelcentrum 14/10-1/11

2003

- Verblijf E. Rudinkas in Frans Masereelcentrum 11-29/8
- Verblijf L. Salcinte in Frans Masereelcentrum 1-19/9

- Zending Sven Augustynen naar Vilnius 5-25/9 : tentoonstelling in Vilnius

- Zending Luc Lambrecht en David Evrard naar Vilnius 29/11-12/12 : voorbereiding tentoonstelling

2004

- Ontvangst I. Kuizienne 22-28/2 : tapijtexperte
- Zending Geert Goiris naar Vilnius 21/2-3/3 : fotografietentoonstelling

Polen

2003

- Subsidie Raphael Dua : tentoonstelling in Wroclav
- Zending Lieven Daenens : voorstelling werk Henry van de Velde 21-25/10

Tjechië

2003

- Zending van prof. Wilmots : lezingen over Vlaamse kunst, Olomouc 30/9-10/10

2004

- Tentoonstelling 100 jaar Design in Vlaanderen in Praag 22/4-31/5

Slovenië

2003

- Subsidie Francis Alys : tentoonstelling in Ljubljana

Hongarije

2004

- Zending Paul Huvenne naar Boedapest 20-22/2 : bespreking met Museum Schone Kunsten
- Zending Jan Nouwen 10/4-25/4 : Pécs, symposium Mediafactory
- Zending Ronald Van de Sompel 7-8/2 : voorbereiding tentoonstelling

Estland

2004

- Subsidie Jan Van Imschoot : geven lezingen

Cyprus

2004

- Zending Honoré d'O 15/4-15/5 : tentoonstelling Body Works

3. In de begroting 2004 werd 150.000,00 euro ingeschreven voor de opstart van het Vlaams-Nederlandse Huis, dat focust op een werking met een expliciete blik op Europa.

In de begroting 2004 werden geen specifieke initiatieven en budgetten ingeschreven m.b.t.de EU-uitbreiding, wel wordt in de reguliere werking extra aandacht besteed aan de EU-uitbreidingslanden.

De kosten van de projecten worden aangerekend op enerzijds de kredieten voor activiteiten in het kader van de samenwerkingsakkoorden en anderzijds de kredieten voor de internationale culturele projecten.

Er wordt geen opdeling per land gemaakt.